

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2575

av **Krister Hammarbergh (M)**

Nationella adoptioner och placerade barn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att se över regelverket för vårdnadsöverflyttning av placerade barn och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att överväga en översyn av regelverket så att fler barn kan provas för nationell adoption och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alltför många barn lever i familjer med så stora problem att det inte är lämpligt att barnen stannar i den miljön. Idag placeras dessa barn huvudsakligen i olika fosterhem. Det är inte ovanligt att barnet flyttar runt mellan olika fosterhem. En situation som innebär att barnet ständigt tvingas byta miljö, skolor och umgänge.

Det finns i dag en formell juridisk möjlighet att överflytta vårdnaden om omhändertagna barn från de biologiska föräldrarna till fosterföräldrarna och även en formell skyldighet att pröva frågan. I praktiken sker detta i mycket liten utsträckning av kommunernas socialnämnder och socialtjänst.

En kartläggning gjord av Socialstyrelsen 2014 visade att nationella adoptioner sker i mycket liten utsträckning. I rapporten konstateras att ”Kartläggningen tyder på att barnets bästa inte alltid är avgörande i denna typ av ärenden på grund av att andra hänsyn behöver tas. Olika hinder har framkommit utöver svårigheten att bedöma barnets bästa. Adoption uppfattas inte som förenligt med lagens intentioner om återförening. Kravet på samtycke från vårdnadshavaren är ett hinder, liksom svårigheten att bedöma vårdnadshavares framtida föräldraförmåga och föra samtal kring detta.”

Det finns anledning att se över befintligt regelverk på så sätt att fler barn kan få en permanent vistelse hos fosterfamiljer med fullt vårdnadsansvar.

I Sverige adopterades år 2014 233 barn som var födda i Sverige. Relativt få barn får därmed nya föräldrar genom inhemsk adoption.

Adoptioner kan innebära många fördelar för barnet, enligt jämförande forskning på adopterade barn, fosterbarn och barn som återvänt eller blivit kvar hemma. Adopterade barn har bättre fysisk utveckling, de klarar skolan bättre och känner generellt ett större välbefinnande. Ett annat viktigt resultat är att betydligt fler adopterade barn upplever att de har en familj – och trygghet i sin tillvaro – för livet.

Frågan om nationella adoptioner bör inte vara en generell lösning för att lösa familjeproblem. Det måste i stället mer ses som en lösning för några barn med särskilda behov och förutsättningar. Frågan om adoption bör däremot kunna tas upp oftare som ett alternativ till långvariga placeringar. En tumregel bör vara att socialtjänsten ska pröva frågan när de bedömer att det finns små chanser för ett placerat barn att återvända till sin biologiska familj samt vid placeringar av barn under fem år som sammanhängande varit placerade i mer än två år. I de fallen borde frågan om adoption automatiskt tas upp till prövning.

Regeringen bör därför överväga behovet av en översyn av regelverket gällande nationella adoptioner.

Krister Hammarbergh (M)